

Dosarul nr. 2ra-979/21

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: A. Ciubotaru
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan

ÎNCHEIERE

23 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Aeroport Handling”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Bodișteanu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Aeroport Handling” și compania nerezidentă „LOT Polish Airlines” cu privire la repararea prejudiciului material, încasarea compensației și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 13 decembrie 2019, avocatul Gheorghe Vlas, acționând în numele și interesele Nataliei Bodișteanu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Aeroport Handling” și companiei nerezidente „LOT Polish Airlines”, solicitând:

- încasarea în mod solidar din contul SRL „Aeroport Handling” și compania nerezidentă „LOT Polish Airlines” în beneficiul Nataliei Bodișteanu a prejudiciului material în mărime 29 450 de lei;

- încasarea în mod solidar din contul SRL „Aeroport Handling” și compania nerezidentă „LOT Polish Airlines” în beneficiul Nataliei Bodișteanu a compensației legale în cuantum de 600 de euro pentru neadmiterea la zborul nr. LO 514 Chișinău- Warrszawa;

- încasarea în mod solidar din contul S.R.L. ”Aeroport Handling” și LOT Polish Airlines în beneficiul Nataliei Bodișteanu a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, reclamanta a procurat bilete de călătorie avia de la compania aeriană „LOT Polish Airlines” pentru a merge în vizită la fiica acesteia în Canada pe itinerarul Chișinău - Warszawa (zbor LO514) - Toronto (zbor LO45) pentru data de 31 mai 2019 și retur Toronto - Warszawa (zbor LO42) - Chișinău (zbor LO513) pentru data de 15 - 16 august 2019, pentru ce a achitat suma de 1 612 euro, fapt ce se confirmă prin tichetul electronic cu nr. 0802408904096 emis la data de 5 ianuarie 2019.

A invocat că Natalia Bodișteanu nu a fost admisă la zborul din data de 31 mai 2019, cu nr. LO 514 Chișinău - Warszawa, motiv pentru care a pierdut și zborul nr. LO 45WA Warszawa - Toronto.

Drept temei de refuz la îmbarcare a servit faptul că nu ar fi avut eTA visa (electronic travel authorization) - sistemul electronic aplicat de către Statul Canada care prevede reglementarea cerințelor de intrare în Canada a cetățenilor altor state, deși le-a explicat colaboratorilor SRL „Aeroport Handling” că nu zboară pentru prima dată în Canada și că deține viza valabilă până în anul 29 septembrie 2021, informație disponibilă pe site-ul eTA.

Astfel, fie din lipsă de competență, fie din neglijență, până au decis să fie admisă aceasta la zbor, îmbarcarea s-a finisat, iar reclamanta nu a fost admisă la zbor.

A menționat că în aceeași zi colaboratorii SRL „Aeroport Handling”, conștientizând probabil acțiunile pripite au convins-o să procure alt bilet de călătorie tot a companiei „LOT Polish Airlines” pe itinerarul Chișinău - Warszawa (zbor LO514) - Toronto (zbor LO45) pentru data de 2 iunie 2019 și retur Toronto – Warszawa (zbor LO42) - Chișinău (zbor LO513) pentru data de 15-16 august 2019, achitând pentru acesta suma de 29 450 de lei.

La doar două zile, la 2 iunie 2019, deja cu noul bilet cumpărat de la SRL „Aeroport Handling”, în ziua când nu a fost admisă la zbor la ora 14:22, a fost admisă la zborul LO514, fără nici o dificultate în baza la aceiași eTA viza număr J505772951, care expiră la data de 29 septembrie 2021, ceea ce denotă faptul că neadmiterea la zborul din 31 mai 2019 a fost neîntemeiată.

La 7 iunie 2019, s-a adresat către SRL „Aeroport Handling” prin intermediul poștei electronice office@handling.md cu o solicitare pentru a-i explica cauzele pentru care nu a fost admisă la zborul din 31 mai 2019, iar la 11 iunie 2019 a primit răspuns prin care i s-a comunicat că din cauza lipsei eTA viza.

La 5 iulie 2019, avocatul Gheorghe Vlas s-a adresat SRL „Aeroport Handling” cu somația prin care a solicitat compensarea prejudiciului cauzat și achitarea în conformitate cu Regulamentul (CE) nr.261/2004 al Parlamentului European din 11/02/2004 a despăgubirii pentru neadmiterea la zbor, iar la 7 iulie 2019 au fost expediate în adresa acesteia și actele solicitate aferente cazului.

La 12 iulie 2019 Natalia Bodișteanu a recepționat scrisoarea SRL „Aeroport Handling” potrivit căreia pârâta a refuzat în satisfacerea pretenției și a recomandat acesteia să se adreseze cu somație companiei „LOT Polish Airlines”.

La 5 decembrie 2019 a primit refuz și de la operatorul aerian „LOT Polish Airlines” pe motiv că agentul de manipulare din Chișinău ar fi comunicat că nu i s-a permis să zboare în Canada conform deciziei de imigrare CAD.

Din acest considerent, a invocat că din motivul neadmiterii reclamantei la zborul din 31 mai 2019, a suportat pierderi materiale în sumă de 29 450 de lei.

Totodată, a remarcat că Natalia Bodișteanu este în drept să pretindă și compensația bănească pentru refuzul de îmbarcare.

În acest sens, a indicat că potrivit pct. 11 din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului de îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, în cazul în care pasagerilor li se refuză îmbarcarea împotriva voinței lor operatorul aerian le acordă despăgubiri,

astfel că pentru toate zborurile ce depășesc distanța de 3 500 km urmează să i se achite o compensație în valoare de 600 euro, deoarece distanța dintre aeroportul internațional Chișinău și Toronto este de aproximativ 7 727,61 de km, potrivit <https://ro.distance.to/>.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 3 iunie 2020, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Bodișteanu împotriva SRL „Aeroport Handling” și „LOT Polish Airlines” cu privire la repararea prejudiciului material, încasarea compensației și a cheltuielilor judiciare.

S-a încasat din contul SRL „Aeroport Handling” în beneficiul Nataliei Bodișteanu suma de 29 450 de lei cu titlu de prejudiciu material (costul biletului) cu reținerea penalității cauzate de rezoluțiune.

S-a încasat din contul SRL „Aeroport Handling” în beneficiul Nataliei Bodișteanu suma de 6 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat din contul SRL „Aeroport Handling” în contul statului taxa de stat în mărime de 883,50 de lei, de la care a fost scutită reclamanta la depunerea prezentei acțiuni.

În rest, cererea cu privire la încasarea despăgubirilor de 600 euro și încasarea prejudiciului în mod solidar, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Pentru a pronunța această soluție, referitor la capătul de cerere privind repararea prejudiciului material, prima instanță a reținut că suma 29 450 de lei urmează a fi încasată de la SRL „Aeroport Handling” drept prejudiciu material cauzat reclamantei în temeiul normelor de drept material statuat la art. 1420 alin. (1) și (4) din Codul civil, așa cum transportatorul repară prejudiciul în cazul în care acesta se datorează acțiunilor prepușilor săi, care acționează în exercițiul funcției lor și care, în speță, au împiedicat operațiunea de îmbarcare, întindere rezultată din art. 1419 alin. (1) din Codul civil, deși Natalia Bodișteanu deținea eTA viza valabilă până la 29 septembrie 2021 și a fost impusă să declare rezoluțiunea primului contract de transport despre intervenirea unor împrejurări lipsa eTA pe suport de hârtie.

A remarcat că, din răspunsul SRL „Aeroport Handling” rezultă că drept temei de refuz la îmbarcare a servit lipsa eTA viza – sistemul electronic aplicat de către Statul Canada, care prevede reglementarea cerințelor de intrare în Canada cetățenilor altor state, pe suport de hârtie, însă materialele cauzei rezultă că Natalia Bodișteanu dispune de eTA number J505772951 valabilă până la 29 septembrie 2021. Obținerea eTA este obligatorie pentru intrarea și călătoria în Canada a cetățenilor români, care este utilizată pentru o vizită, activități de afaceri și turism, valabilă până la 6 luni odată, adică doar pentru sejururi scurte. În alt scop, în baza permisului de muncă sau de studii, se emite automat o eTA, care este obligatorie pentru îmbarcarea în zborul pentru Canada. Potrivit datelor pașaportului prezentat de către Natalia Bodișteanu rezultă că numărul din pașaport este identic cu cel din emailul de aprobare al eTA. Ca urmare, neplăceri la aeroport nu trebuiau să apară, așa cum datele sunt identice.

Referitor la pretenția reclamantei privind încasarea despăgubirii pentru refuzul de îmbarcare, instanța a reținut că Natalia Bodișteanu a fost refuzată la îmbarcare pe itinerarul Chișinău - Warszawa (zbor LO514) - Toronto (zbor LO45) pentru data de 31 mai 2019 și retur Toronto – Warszawa (zbor LO42) - Chișinău

(zbor LO513) pentru data de 15-16 august 2019 pentru care a achitat suma de 1612 euro, însă operatorul aerian nu poate fi obligat la despăgubiri, deoarece refuzul la îmbarcare nu s-a datorat cumulativ și anulării zborului sau reținerii zborului și nu s-a stabilit suprasolicitare.

La 11 iunie 2020, avocatul Gheorghe Vlas, acționând în numele și interesele apelantei Natalia Bodișteanu, a declarat apel împotriva hotărârii, solicitând casarea acesteia în partea respingerii pretenției de încasarea a compensației în mărime de 600 euro, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de SRL „Aeroport Handling”.

S-a admis apelul declarat de Natalia Bodișteanu.

S-a casat parțial hotărârea din 3 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii cerinței de încasare din contul SRL „Aeroport Handling” în beneficiul Nataliei Bodișteanu a despăgubirii pentru refuzul la îmbarcare în mărime de 600 euro și s-a emis în această parte o hotărâre nouă prin care:

S-a admis cerința de încasare din contul SRL „Aeroport Handling” în beneficiul Nataliei Bodișteanu a despăgubirii pentru refuzul la îmbarcare.

S-a încasat din contul SRL „Aeroport Handling” în beneficiul Nataliei Bodișteanu compensația pentru neadmiterea la zborul nr. LO514 Chișinău - Warszawa în cuantum de 600 euro, exprimați în lei moldovenești la data executării prezentei decizii.

În rest, hotărârea din 3 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a menținut.

În motivarea soluției, Colegiul instanței de apel a apreciat ca fiind nejustificată concluzia primei instanțe de respingere a cerinței Nataliei Bodișteanu de încasare a compensației pentru refuzul la îmbarcare în mărime de 600 de euro, în condițiile în care aceasta este îndreptățită să pretindă și să beneficieze de această compensație.

Totodată, a remarcat că urmare a refuzului la ambarcare, Natalia Bodișteanu a fost nevoită să achiziționeze un alt bilet pentru a ajunge la destinație, fiind admisă la ambarcare în temeiul aceluiași acte în baza cărora la primul zbor i s-a refuzat ambarcarea. Respectiv, în condițiile în care Natalia Bodișteanu a făcut dovada suportării unui prejudiciu material în sumă de 29 450 lei, costul biletului procurat suplimentar în rezultatul refuzului neîntemeiat la îmbarcare la zborul anterior (LO514), este justificată soluția instanței de fond de admitere a acestei cerințe integral.

La 28 aprilie 2021, SRL „Aeroport Handling” a declarat recurs împotriva deciziei din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată în baza temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (1), (2) lit. a), b) și c) și alin. (4) din Codul de procedură civilă.

La concret, recurentul a susținut că instanța de apel nu a determinat corect raportul juridic dedus judecării, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate nu lea fost dată apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar decizia este ilegală și neîntemeiată, adoptată fără respectarea drepturilor și intereselor legale a recurenteii.

Consideră că nu există nici o normă legală juridică care ar obliga SRL „Aeroport Handling” să achite pretinsul prejudiciu solicitat de intimată.

SRL „Aeroport Handling” nu este și nici nu poate fi responsabilă pentru refuzul de îmbarcarea pasagerilor, astfel, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt nefondate și ilegale.

La fel, a menționat că intimata în baza cererii sale de chemare în judecată a solicitat repararea în mod solidar a prejudiciului material și alte cheltuieli indicate în cererea. Însă, instanța de apel în decizia contestată a dispus încasarea prejudiciului material doar din contul SRL „Aeroport Handling”, nemotivând respingerea pretențiilor intimății vizavi de transportatorul „LOT Polish Airlines”.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată SRL „Aeroport Handling” la 8 februarie 2021, prin intermediul poștei (f.d. 117), însă dovada legală de recepționare a acesteia lipsește. Totodată, în cererea de recurs s-a menționat că decizia a fost recepționată de reprezentantul companiei la 26 martie 2021. Astfel, Colegiul consideră că recursul din 28 aprilie 2021 este declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Copia cererii de recurs depusă de SRL „Aeroport Handling” a fost expediată intimății și reprezentantului ei la 20 mai 2021. Însă, până la data examinării admisibilității recursului, Natalia Bodișteanu nu a depus referință prin care să expună poziția sa.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate

în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de SRL „Aeroport Handling” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Societatea cu Răspundere Limitată „Aeroport Handling”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari